

Megemlékezés

ZOLTAI TIBOR

1925 – 2003

A Magyar Tudományos Akadémia X. Földtudományok Osztálya és a magyar geológus-társadalom mély megrendüléssel értesült arról, hogy az ásványtan és kristálytan nemzetközileg elismert magyar származású tudósa, Zoltai Tibor, az MTA külső tagja, St. Paul-i (USA) otthonában, életének 77. évében, 2003. július 13-án elhunyt.

Zoltai Tibor Győrött született 1925. október 17-én. A II. világháború után szüeleivel együtt kivándorolt Amerikába. Alkalmazott földtanból a Torontói Egyetemen szerzett diplomát, majd 1959-ben a Massachusettsi Egyetem geológia szakán folytatta tanulmányait, ahol 1963-ban ásványtan és krisztallográfia tárgyakból doktorált. A Minnesotai Egyetem Geológiai Tanszékén kezdte meg oktató- és kutatómunkáját, ahol 1963-tól 1971-ig tanszékvezető volt, majd nyugdíjba vonulásáig, 1991-ig egyetemi tanárként működött.

Egyeteme tiszteletbeli professzori és díszdoktori címmel ismerte el munkásságát. Az Amerikai Földtani Társulatok Föderációja 1983-ban Kiemelkedő Munkásságért-díjjal tüntette ki. A Miskolci Egyetem 1989-ben díszdoktori címmel fejezte ki megbecsülését. Számos elismerése mellett különösen nagyra értékelte, hogy a Magyar Tudományos Akadémia 1990-ben külső tagjává választotta.

Legfontosabb kutatásait a kristályszerkezet-meghatározás és -pontosítás, és az

ásványok kristályszerkezeti alapú rendszerezése területén végezte. Világhírré tett szert a szilícium-dioxid nagy sűrűségű, nagy nyomáson keletkező módosulata, a coesit kristályszerkezetének vizsgálatában elért eredményeivel, valamint a szerpentin ásványok kristálykémiail rendszerezésével. Nagy fontosságúak az azbeszt keletkezésével és rákkeltő hatásával kapcsolatos kutatásai is.

Több mint 70 tudományos cikk szerzője. Egyik legjelentősebb műve James Stout professzorral közösen írt kézikönyve, a *Mineralogy: Concepts and Principles*, amely 1984-ben jelent meg, és számos egyetemen tankönyvként alkalmazták.

Az USA-ban tett alapítványával létrehozta a Zoltai Nemzetközi Ösztöndíjat, amivel a magyar doktori ösztöndíjasokat, és a Magyarország iránt érdeklődő más nemzetiségű doktori ösztöndíjasokat kívánta segíteni az USA-ban és Magyarországon.

Zoltai professzor szoros kapcsolatban állt a magyar tudományos, főként felsőfokú oktatási intézményekkel, nemzetközi tudományos szervezetekben is segítette a magyar tudomány képviselőit. Figyelemmel kísérte és támogatta az 1995 óta Magyarországon évente megrendezett HUNGEO-konferenciát, a magyar származású földtudományi szakemberek tanácskozását.

Emlékét a magyar geológustársadalom tisztelettel őrzi.

Póka Teréz

a földtudományok kandidátusa